

УДК 81-92-070:811.11

DOI 10.32999/ksu2413-3337/2019-36-15

ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ LIE В АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ПСЕВДОНОВИНАХ

Омельчук Юлія Олександрівна,
доктор педагогічних наук, професор
Херсонський державний університет
lady.julli.om@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-5917-066X>

У статті на матеріалі англійськомовних псевдонovin описано прями номінації концепту LIE – лексеми lie, lying, deceit – та когнітивні механізми творення непрямих засобів його номінації; виявлено та структуровано логіко-поняттєвий шар концепту LIE, що складається з чуттєво-образного ядра та базового шару, який репрезентовано через ближню і дальню периферію. З'ясовано, що концепт LIE моделюється як багатомірне інтегративне ментальне утворення та об'єктивується в медіадискурсі з метою реалізації авторської інтенції впливу на адресата. Визначено особливості вербалізації концепту LIE у руслі лексико-семантичного параметру. Мета нашої наукової розвідки – здійснити лексико-семантичний аналіз одиниць, що вербалізують логіко-поняттєвий, оцінний та образний шари структури концепту LIE на матеріалі англійськомовного псевдонovinного контенту в умовах сучасних реалій розвитку суспільної міжкультурної комунікації та масової інформації. Для досягнення поставленої мети та розв'язання визначених завдань використано комплекс лінгвістичних методів, зокрема для дослідження семантики аналізованих одиниць та синтагматичних відношень між ними основним методом став метод компонентного аналізу. Для з'ясування семантичної структури досліджуваних одиниць застосовано метод словникових дефініцій. Культурологічний аналіз сприяв співвіднесенню змісту текстів псевдонovin із загальнокультурною інформацією, а метод когнітивно-семантичного аналізу – виявленню знань, які опрідметнені у семантиці лексичних одиниць на позначення концепту LIE. Результати дослідження свідчать, що концепт LIE має трьохкомпонентну структуру – понятійний, образний та ціннісний складники. Ядром концепту LIE, як прототипової одиниці з найбільшою чуттєво-наочною конкретністю, що може бути як загальнонародною, так і груповою й індивідуальною, виступає концептуальна ознака неправда, обман – something that you say or write that you know is untrue. До ближньої периферії семантичного поля поняття lie належать такі синонімічні номінації: deception, fable, fib, falsehood, misreport, nonsense, slander, whopper. До дальньої периферії відносимо дериваційні лексичні одиниці: fiction, mock, prank, pretense, sham та одиниці вторинної номінації: fairytale, fakestory, falsenews, myth. У висновках зазначено, що проведений лексико-семантичний аналіз лексичних одиниць, які вербалізують концепт LIE, демонструє виявлення системного характеру синтагматичних і парадигматичних зв'язків лексеми lie, свідченням чого є її поєднання з широким колом номінативних одиниць (дієслів, іменників, прикметників) та наявність достатньої кількості синонімів і фразеологічних виразів.

Ключові слова: медіадискурс, псевдоновина, концепт, складники концепту, ядро, периферія.

FEATURES OF THE CONCEPT LIE VERBALIZATION IN ENGLISH PSEUDO NEWS

Omelchuk Yuliia Oleksandrivna,
Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kherson State University
lady.julli.om@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-5917-066X>

The article deals with the direct nominations of the concept LIE – lexemes lie, lying, deceit – and cognitive mechanisms of formation of indirect means of its nomination; logical and notional layer of the concept LIE structure with its sensory-shaped nuclear and the base layer has been reconstructed. The latter, in its turn, is pointed out through the near and far periphery. It has been revealed that the concept LIE is modeled as a multidimensional integrative mental formation and is objectified in a media discourse with the aim of realizing the author's intentions and influencing the addressee. The features of the given concept verbalization are determined via lexical and semantic parameters. The purpose of our scientific research is to carry out a lexical and semantic analysis of units verbalizing the logical and conceptual, figurative and value layers of the structure of the concept LIE on the material of the English pseudo news content in the context of the current realities of the development of social intercultural communication and mass media. In order to achieve the set goal and solve certain tasks, a complex of linguistic methods has been used, in particular for the study of the semantics of the analyzed units and syntagmatic relationships between them, the main method was the method of component analysis. To find out the semantic structure of the studied units method of vocabulary definitions has been used. Cultural analysis contributed to the correlation of the content of pseudo news with general cultural informa-

tion, and the method of cognitive and semantic analysis attended getting some knowledge, which are described in the semantics of lexical units to designate the concept LIE. The results of the study indicate that the concept LIE has a three-component structure – conceptual, figurative and value components. The nuclear of the concept LIE, as a prototype unit with the most sensual-specific concreteness being both universal and group or individual, is the conceptual sign of lying, deceit – something that you say or write that you know is untrue. To the near periphery of the semantic field of the notion lie the following synonymous nominations belong: deception, fable, fib, falsehood, misreport, nonsense, slander, whopper. The far periphery includes such derivational lexical units: fiction, mock, prank, pretense, sham and units of the secondary nomination: fairy tale, fake story, false news, myth. It is stated in the conclusions that carried out lexical-semantic analysis of lexical units verbalizing the concept LIE, demonstrates the revealing of the systemic nature of the syntagmatic and paradigmatic relationships of the lexeme lie, indicating by its combination with a wide range of nominative units (verbs, nouns, adjectives) and the presence of a sufficient number of synonyms and phraseological expressions.

Key words: media discourse, pseudo news, concept, constituents of the concept, nuclear, periphery.

Цілісний образ світу, або картина світу, формується в свідомості людини в результаті сприйняття й осмислення предметів і явищ навколишньої дійсності завдяки процесу концептуалізації, що передбачає виділення мінімальних за змістом одиниць людського досвіду, структур знання, концептів, сукупність яких складається в концептуальну картину світу. У свою чергу концептуалізація як процес осмислення інформації та мисленнєвого конструювання предметів і явищ призводить до утворення певних уявлень про світ у вигляді концептів.

Концепт *LIE* (*НЕПРАВДА, ОБМАН*) є одним із найбільш культурно і соціально значущих компонентів концептосфери сучасної людини, оскільки він моделюється як багатомірне інтегративне ментальне утворення та об'єктивується в медіадискурсі з метою реалізації авторської інтенції впливу на адресата. Послугуючись визначенням О.С. Кубрякової, за яким концепт є «одиницею мислення та інформаційної структури, що відображає знання й досвід людини», «одиницею національної свідомості» [2], під концептом *LIE* ми розуміємо виражену вербальними і невербальними знаками сукупність певним чином організованих знань і уявлень мовців про явище обману, маніпулювання інформацією, приховування правди чи навмисне повідомлення неправдивих фактів [6, с. 84].

Виявлення семантичних ознак, що становлять значення іменника, який виступає іменем концепту *LIE*, логічно розпочати з вивчення його етимології.

На жаль, обман нині є досить поширеним явищем у медійному просторі. Значна увага до вивчення концепту *LIE* у текстах псевдоновин зумовлена тим, що такі тексти становлять найбільш вичерпний і комплексний контекст реалізації зазначеного концепту, в якому наявні показові ситуації його вияву, що конкретизують характеристики явищ обману, маніпуляції [6, с. 85].

Концепт *LIE* (*НЕПРАВДА, ОБМАН*) є втіленням знань людини про неправду та обман, що актуалізуються у текстах псевдоновин лексичними одиницями на позначення брехні.

Слідом за В. І. Карасиком, ми розглядаємо концепт *LIE* як трьохкомпонентну структуру і виокремлюємо його логіко-поняттєвий, образно-асоціативний та валоративний (оцінний) складники [1]. При цьому дотримуємося думки А. М. Приходька, що поняттєвий компонент традиційно визнають константою, а образ і цінність – змінними концепту [3, с. 64].

Логіко-поняттєвий складник виявляється через виокремлення домінантних асоціацій (тематичних, парадигматичних, синтагматичних), в які вступають лексичні одиниці частиномовних реалізацій імені концепту *LIE* у текстах псевдоновин. Визначення лексико-семантичних особливостей концепту *LIE* здійснюється через виокремлення денотатно-сигніфікативного центру семантичного поля *lie*.

Лексема *lie* належить до загальноновживаної лексики, аналіз її семантики свідчить про те, що її денотатно-сигніфікативний центр представлено неправдивим твердженням. Так, наприклад, автори Longman Dictionary of Contemporary English традиційно визначають обман таким чином: *an untrue or deceptive statement deliberately used to mislead* – неправдиве чи оманливе твердження, що навмисно використовується для введення в оману [8].

У словнику English Oxford Living Dictionary подано три значення досліджуваної лексики: шлях, напрям чи позиція, коли про щось обманюється – *the way, direction, or position in which something lies*; положення, в яке ставиться м'ячик для гольфу, особливо для зручності наступного удару – *position in which a golf ball comes to rest especially as regards then extease of the next shot*; загін або укриття для тварин – *the lair or place of cover of an animal* [7]. Дві останні семми неописані в інших словниках, що є свідченням того, що через дуже вузьку специфіку вживаності ці значення не є актуальними.

Аналіз словникових дефініцій, які вербалізують концепт *LIE*, уможливорює виявлення системного характеру синтагматичних і парадигматичних зв'язків лексеми *lie*, про що свідчить поєднання з широким діапазоном номінативних одиниць і наявність великої кількості синонімічних рядів та ідіоматичних виразів.

Концепт *LIE* об'єктивується в медіадискурсі такими лексичними одиницями: *bluff, canard, deceit, distortion, exaggeration, fable, fabrication, fairytale, falsehood, fib, fiction, half-truth, humbug, misinformation, myth, pose, prevarication, slander, story, tale, untruth, whopper* тощо. Ядро концепту *LIE* репрезентоване концептуальною ознакою *неправда, обман – something that you say or write that you know is untrue*, а периферію становлять усі інші ознаки.

У текстах англійськомовних псевдоновин концепт *LIE* вербалізовано семами на позначення: процесу обману (*managed to give the lie to authority; I had been living a lie*), його часопросторових ознак (*he's telling modern lies, just fairy tale of the previous century, the lie of the land*), кількісних характеристик (*speaking about a pack of lies, too much lies*), міри і ступеня вияву (*try to avoid a half-truth, it was a 'big lie'; a bald-faced lie ever, the whole thing was a complete lie; obviously lied in his throat*) та форм вияву брехні (*fakenews, fairytale, falsestory, fiction, myth, taradiddle*).

Ближня периферія семантичного поля поняття *lie* представлена такими синонімічними номінаціями, які було виокремлено через залучення лінгвостилістичного аналізу текстів англійськомовних псевдоновин: *deception, fable, fib, falsehood, misreport, nonsense, slander, whopper* тощо. Ці одиниці номінують обманливе твердження, прозору брехню, недостовірні повідомлення чи розрахунки, перекошення фактів, применшення або перебільшення чогось, нісенітниця, чутки, наклепи. До дальньої периферії відносимо дериваційні лексичні одиниці: *fiction, mock, prank, pretense, sham* та одиниці вторинної номінації: *fairytale, fakestory, falsenews, myth*. Протилежний за значенням антонімічний шар складають такі лексеми, як *honesty, non-fiction, truth, truthfulness, uprightness* [6, с. 89].

Сукупність знань, образів, асоціацій, які є певним видом «реакції» свідомості людини на той чи той концепт, відносять до перцептивно-образної або *образно-асоціативної складової*. Як стверджує А.М. Приходько, термін «перцептивно-образний» не є випадковим, бо передбачає кореляцію двох площин, відомих як перцепція (сприйняття) та ейдос (образ). Припускають, що між ними мають місце ще два етапи, необхідні для формування концепту – асоціація та уявлення, диференційні ознаки яких науковці ще до кінця не з'ясували. Вони утворюють своєрідний психо-когнітивний симбіоз. Отож формування концепту спирається, очевидно, на психокогнітивну схему «відчуття – асоціація – уявлення – образ» [3, с. 57].

Лексичні одиниці на позначення неправди, які відносяться до металінгвістичних понять [5, с. 81], поділяються на:

1) первинні номінації, для яких це значення є семіотичним (*lie, fib, libel, slander, perjure, mendacity*);

2) вторинні номінації, у яких це значення з'явилося в результаті розвитку семантичної структури слова з іншим семіотичним значенням (*fiction, fable, tale, story, myth, hyperbole, whopper, softsoap, colour, distort, embellish, embroider, fictionalize, pad, bum, bend, snow, backbite, misinform, misrepresent, misreport, misquote*);

3) фразеологічні словосполучення (*tell a lie / a fib, Helike a rug / flatfish / trooper, spin a (long) yam, pitch / tell a yam / a story, fisherman's story, cockandbullstory, traveller's tale, pack / tissue / web of lies, whitelie, sweettalk, with a double / forked tongue*) [5, с. 81].

Первинні номінації неправди нечисленні, однак демонструють значну варіативність способів концептуалізації цього поняття в силу того, що вони:

– представлені основними частинами мови; так, наприклад, лексема *lie* включає такі форми як *lie* (іменник), *to lie* (дієслово), *lying* (прикметник), *lyingly* (прислівник); лексема *slander* – *slander* (іменник), *to slander* (дієслово), *slandorous* (прикметник), *slandorously* (прислівник) тощо;

– мають низку похідних: наприклад, від *lie* утворені дериваційні лексеми *liar, liee* (оказіоналізм), *belie, belied, outlie, oulied*; від *fib* – *fibber*, від *slander* – *slanderer*, від *perjure* – *perjurer* тощо;

– розрізняються за семантичним параметрами: наприклад, *fib* (вигадка; вигадувати) відрізняється від *lie* за ступенем серйозності наслідків неправди, а також за мотивами мовця; *perjure* (неправдиві свідчення; давати неправдиві свідчення в судді) – тим, що стосується неправди під присягою і належить до юридичних термінів [5, с. 81–82].

Кількість номінацій неправди зростає при включенні до одиниць, котрі позначають неправду лексем зі значенням, що є вторинним, хоча і словниковим. Сюди належать, насамперед, метафоричні одиниці, але в англійській мові існують також багаточисельні номінації обману і хибності, які порівняно з неправдою є категоріями вищого порядку, наприклад: *deceive, beguile, cajole, cheat, cozen, concoct, diddle, falsify, fabricate, invent, mislead, palter, pretend swindle; deceit, deception, dupe, hoax; crooked, double; pull one's leg, put up a (false) front, put one over on, cry wolf, cast le in the air, bumsteer* тощо [5, с. 82]. У контекстному вживанні вони здатні актуалізувати сему неправди.

На синтагматичному рівні сполучуваність лексичної одиниці *lie* презентується поєднанням з такими частинами мови, як дієслово (*to tell a lie, to believe a lie, to live a lie*), прикметник

(*a whitel ie, a big lie*), іменник (*a pack of lies, a lot of lies*).

Метафоричний спосіб вербалізації та семантизації концепту *LIE* є досить продуктивним у сучасному англомовному медіадискурсі, зокрема у його псевдоновинному контенті. Про це свідчить наявність цілої низки синонімів з відповідною негативною конотацією (*lying, fable, fairytale, false, invention, misinterpretation, prevarication, whopper*). У метафоричному контексті синонімічні слова на позначення лексеми *lie* та похідні словосполучення мають негативне значення і формують різко протилежне позитивному ставлення до зазначеного явища у свідомості реципієнта: *the lie of the land – абсолютна неправда, маячня; give the lie to something – обманювати, брехати; live a lie at live – жити в брехні; give the lie to – спростовувати; lie in one's throat – нахабно брехати* [18; 14].

Слова з коренем *lie* в англійській мові фокусують увагу на таких слотах фрейму комунікативної ситуації неправди: *lie* (іменник) – ІНСТРУМЕНТ, *lie* (дієслово) – ДІЯ, *liar* (іменник) – АГЕНС, *lying* (прикметник) – ТАКИЙ, *lyingly* (прислівник) – ТАК, *liee* (оказ.) – ПАЦІЄНС [5, с. 84].

Лексема *lie* має два частиномовні варіанти – іменний та дієслівний. Семантика **дієслова** *lie* відбиває уявлення носіїв сучасної англійської мови про неправду безпосередніше, ніж значення іменника *lie*. Як зазначає Н. Б. Мечковська, у дієслівній лексиці немає (чи майже немає) «кабінетного» добування («домислювання») слова до поняття [4, с. 363]. Це означає, що дієслово *lie* характеризує конкретну ситуацію неправди, тоді як іменник *lie* робить її предметом абстрактних міркувань.

Лексему *lie* як **дієслово** за словником М. Вебстера тлумачимо таким чином:

1) *to make an untrue statement with an intent to deceive;*

2) *to create a false or misleading impression* [17].

Дієслово *lie* в першому й основному своєму значенні представляє неправду як подію, в котрій суб'єктові належить активна роль, тобто він виступає агенсом. Це людина (або наділена розумом і мовою вигадана істота), яка свідомо і цілеспрямовано здійснює відповідну комунікативну дію. Вживання дієслова *lie* у першому значенні ілюструємо таким прикладом із псевдоновини під назвою «27-Year-Old Lies About Every Single Aspect Of His Life To Keep Parents From Worrying»: *While speaking with his mother over the phone Monday evening, sources confirmed that 27-year-old marketing coordinator Daniel Hewitt lied about every single detail of his life in order to keep his parents from worrying about him* [18].

В основі другого лексико-семантичного варіанта трактування одиниці *lie* лежить метафоричне перенесення значення. У цьому випадку вживання лексеми ключовим є кінцевий результат НЕ ЗРОЗУМІЛО – викривлення змісту. Наприклад: *Man Appalled At Date Who Lied Slightly More Than Him On Online Dating Profile* [13].

Неособові форми дієслова англійської мови – інфінітив та герундій – також репрезентують лексему *lie* у псевдоновинах. Зокрема негативна конотація передається за допомогою **герундія**: *Testifying to a judge that he was prepared to take full responsibility for his egregious actions, former National Security advisor Michael Flynn pleaded guilty Friday to lying to the FBI, but, worst of all, lying to himself* [12].

Інфінітив називає певну дію, не співвідносячи її з конкретною комунікативною ситуацією. Цим можна пояснити перевагу, яка віддається інфінітиву дієслова *lie* при позначенні гіпотетичних ситуацій або тих ситуацій, котрі не відбувалися насправді. У наведеному прикладі інфінітив поєднується з модальним дієсловом, а, отже, входить до складу модального предиката: *There's still plenty of other stuff I can lie to my doctor about* [15].

Омофоном дієслова *lie* (*обманювати, брехати*) в англійській мові є *lie* (*лежати*). Результати етимологічного аналізу засвідчують: ці слова походять від індоєвропейського кореня **legh* – лежати. Формування значення дієслова *lie* (*брехати*) відбулося через метафоричне перенесення. «Внутрішня форма» слова згодом була втрачена, але глибинний зв'язок двох концептів простежуємо і сьогодні. Формальна схожість *lie* (*брехати*) і *lie* (*лежати*) обігрується в ідіомах *to lie like a rug / a trooper / a flatfish / flatly* [5, с. 96].

Концептуалізація брехні втілена через семантику **іменника** *lie*, що тлумачиться у словниках таким чином:

1) a: an assertion of something known or believed by the speaker to be untrue with intent to deceive; b: an untrue or inaccurate statement that may or may not be believed true by the speaker;

2) *something that misleads or deceives;*

3) *a charge of lying* [17].

Лексему *lie* трактують як продукт висловлювання, в якому інформація навмисно спотворюється з метою введення співрозмовника в оману: *Sources added that unless Eckman dies 10 years to the day after his wife's passing, it was almost guaranteed that he never even loved her to begin with and their marriage was one big lie* [10]; омана, помилка: *In addition, billboards in major cities across America will reportedly feature images of a woman applying lipstick alongside the Revlon logo and a bold-faced slogan*

that simply reads, You are living a lie [17]; дещо, що вводить в оману, обманює; факт обману: *Okay, I'll monitor your brain on the iPad. If you have to fib, picture something nice while doing it because that will confuse the lie* [11].

Учасник комунікативного акту неправди, хто обманює, позначається іменником *liar*, за словником М. Вебстера, *a person who tells lies* [17]. На відміну від іменника *lie*, котрий характеризується великою семантичною рухливістю, іменник *liar* не виходить за межі свого значення, називаючи тільки суб'єкта дії і характеризує його: *Rather than admit their mistake, these researchers are willing to call a panda a liar* [16].

Дієслово *lie* також має форму **participle I** – *lying*: *Twitch Streamer Sets New Record For Longest Stream Lying Dead On Camera* [19].

Утворений від **participle I lying** прислівник *lyingly* описує неправдивий спосіб викладу матеріалу: *...not only speak lyingly, that we may be believed to belong to them?* [14].

Від дієслова *lie* утворені **префіксальні дієслова** *belie*, *outlie* і *overlie*, що розширюють його значення за рахунок додавання сем перехідності і перевищення норми: *outlie* (переве́ршити когось у брехні): *«Even do not try to outlie her! She is perfect in this»* [14].

Таким чином, при співвіднесенні смислів різних варіантів лексеми *lie* та її похідних до тих чи тих слотів фрейму комунікативної ситуації неправди простежуємо таку закономірну тенденцію: смисли, що передаються дієсловом *lie*, стосуються слоту ДІЄ, іменником *lie* – слоту ІНСТРУМЕНТ, іменником *liar* – слоту АГЕНС, прикметником *lying* – слоту ТАКИЙ, прислівником *lyingly* – слоту ТАК [5, с. 114]. Однак у дієслові *lie* і, особливо, в іменнику *lie* спостерігаються численні семантичні зрушення стосовно прототипового значення на основі розширення, звуження значення, метафоричного і метонімічного переносу, внаслідок чого їх семантика модифікується таким чином, що інформація, котра передається цими мовними знаками, концентрується в інших слотах фрейму. Так, семантика іменника *lie* охоплює слоти ДІЯ, АГЕНС, ТАКИЙ, ТАК, а семантика дієслова – слоти АГЕНС та ІНСТРУМЕНТ [5, с. 114].

Контекстуальний аналіз текстів псевдоновин уможливив виявлення структурних схем (формул) сполучуваності базової номінації концепту.

Потенційна сполучуваність як властивість форми і значення слова, іншими словами, валентність, сформована таким чином: Adj + N на кшталт *total falsification*, *great lie*, *obvious lying*, *clear fairytale*, *simple fib*, *latest lies*, *intentional deceit*; N + of + Object: *series of lies*, *wizard of lies*, *bed of lies*, *web of deceit*, *resemblance of a tale*; N + V: *liebrings misfortune*, *lie*

has bad effect, *lying affects one's health*; V + N: *lie through somebody's teeth*, *live a lie*, *give the lie to something*, *tell a white lie*.

З погляду лінгвокультурології значущість концепту визначають як найголовнішу іпостась цього ментального конструкту, адже вважають, що лінгвокультурний концепт відрізняється від інших ментальних утворень акцентуацією ціннісного елементу. Окрім того, варто пам'ятати, що ціннісний компонент спирається на «духовні імпульси, які оживають у свідомості людини завдяки її належності до того або того етно- і лінгвокультурного колективу» [3, с. 61].

Одним із показників наявності ціннісного компонента є використання аксіологічних предикатів, тобто набір позитивних і негативних оцінок, через який концепт *LIE* емоційно «переживається». Семантичний аналіз номінативних одиниць на позначення брехні у текстах «фейкових» новин дає змогу чітко виділити закріплену у свідомості мовців аксіологічність неправди. Синтагматичні зв'язки вербалізованого концепту *LIE* представлено усталеними словосполученнями. Визначення фіксують оцінку *lie* з погляду її сили (*absolute lie*, *powerful lie*, *strong lie*, *little lie*, *barefaced lie*), негативного впливу (*dramatic lie*, *destroying lie*), повторюваності (*periodic lie*, *constant lying*) і раптовості (*unexpected lie*, *hurrygraph lie*). Негативну загальну емоційну оцінку виражають словосполучення *fear of lies*, *fear of telling lies*, *fear of being lied*. Серед виявлених словосполучень присутні такі, що надають особливості структурування ситуації *lie* у свідомості того, хто її сприймає. Відповідно до них *lie* уособлює процес, що відбувається у певному просторі (*whole lie*, *worldwide lie*, *local lie*, *home lie*, *lying in press*, *lie on the Internet*, *American lie*) і з певною належністю (*real housewives' lie*, *President's lie*, *wizards' lies*).

Відзначаємо наявність применникових сполучень (*living in a lie*, *caught in a lie*, *stuck in a lie*), які часто замінюються метафоричними синонімами на позначення неправдивого способу життя (*living in a fairytale*, *living in a half-truth*, *being economical with the truth*). Ці вислови характеризують явище неправди як особливо негативний спосіб спілкування людини, оскільки протиставляють його позитивним властивостям правди.

Фразеологічні одиниці, що містять лексему *lie*, доповнюють уявлення про концепт *LIE*, формуючи його образну складову. У текстах «фейкових» новин актуалізовано такі сталі вирази, українські відповідники яких із подібним значенням звірено за англо-українським фразеологічним словником: *lie benevolent* – брехня, до якої вдаються, щоб допомогти комусь; *lie in one's teeth* – брехати просто в очі; *нахабно, зухвало брехати*; *lie oneself*

black in the face – брехати з усіх сил; lie out of the whole cloth, lie out like a gas-meter – надмірно, безсоромно брехати; lies have short legs – у брехні короткі ноги; брехнею світ не обійдеш та додому не повернешся; на брехні далеко не поїдеш; lie whitely – невинно брехати; white lie – невинна брехня, брехня заради порятунку; liar is not believed when he speaks the truth – хто раз збреше, тому другий раз не вірять; liars have need of good memories; a liar should have a good memory брехуну треба добру пам'ять мати. Лексема *lie* є досить продуктивною у плані сполучуваності, метафоричного перенесення, і в результаті – утворення значень із новими відтінками.

Багатозначна, семантична, формальна різноманітність номінацій на позначення неправди свідчить про те, що вона посідає в мовній картині світу особливо важливе місце. Прототипним номінативним засобом неправди є лексема *lie*, оскільки своєю частотністю, синтаксичною полівалентністю, поліфункційністю та полісемантичністю різко контрастує з іншими одиницями, які характеризуються вужчими значеннями і закріплені за обмеженим колом мовних ситуацій і контекстів. Металінгвістичні терміни з коренем *lie* характеризуються великою семантичною рухливістю і в звичайному розумінні представляють практично все концептуальне поле інтенціонального викривлення правди.

Отже, проведений нами лексико-семантичний аналіз лексичних одиниць, що вербалізують концепт *LIE*, демонструє виявлення системного характеру синтагматичних і парадигматичних зв'язків лексеми *lie*, свідченням чого є її поєднання з широким колом номінативних одиниць (дієслів, іменників, прикметників) та наявність достатньої кількості синонімів і фразеологічних виразів.

Виокремлення й опис логіко-поняттєвого складника у структурі концепту *LIE* дає змогу отримати уявлення про когнітивну репрезентацію «досвіду неправди», що стає підґрунтям моделювання фреймової структури *LIE*, крізь призму якої можна уявити перцептивний образ неправди. Оцінний компонент концепту *LIE* віддзеркалюється у здатності людини сприймати смисл тексту псевдонівни «викривлено», тобто сприяє формуванню псевдосмислу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Карасик В. И. Языковой круг : личность, концепты, дискурс. Волгоград : Перемена, 2002. 476 с.
2. Кубрякова Е. С. Язык и знание : На пути получения знаний о языке : Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира. Москва : Языки славянской культуры, 2004. 560 с.
3. Приходько А. М. Концепты і концептосфери в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с.

4. Мечковская Н. Б. Метаязыковые глаголы в исторической перспективе // *Язык о языке* / Под ред. Н. Д. Арутюновой. Москва : Языки русской культуры, 2000. С. 363–380.

5. Морозова Е. И. Ложь как дискурсивное образование: лингвокогнитивный аспект : монография. Харьков : Экограф, 2005. 300 с.

6. Омельчук Ю.О. Псевдонівни як жанр сучасного англомовного медіадискурсу: лінгвокогнітивний, комунікативно-прагматичний параметри : дис. ...канд. філол наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2018. 230 с.

7. English Oxford Living Dictionaries. URL : <https://en.oxforddictionaries.com/definition/lie>

8. Longman Dictionary of Contemporary English. URL : <http://www.ldoceonline.com/dictionary/lie>

9. Brutally Honest New Revlon Ad Campaign Reminds Customers You Can't Change What You Are. URL : <https://www.theonion.com/brutally-honest-new-revlon-ad-campaign-reminds-customer-1819576457>

10. Elderly Man Who's Outlived Wife By 8 Years Must Not Have Loved Her Very Much. URL : <https://local.theonion.com/elderly-man-who-s-outlived-wife-by-8-years-must-not-have-1819578772>

11. Eric Trump Hooks Donald Jr. Up To Xbox, iPad, Roomba To Practice Passing Polygraph Test. URL : <https://politics.theonion.com/eric-trump-hooks-donald-jr-up-to-xbox-ipad-roomba-to-1821304291>

12. Flynn Pleads Guilty To Lying To FBI, But, Worst Of All, Lying To Himself. URL : <https://politics.theonion.com/flynn-pleads-guilty-to-lying-to-fbi-but-worst-of-all-1820930885>

13. Man Appalled At Date Who Lied Slightly More Than Him On Online Dating Profile. URL : <https://www.theonion.com/man-appalled-at-date-who-lied-slightly-more-than-him-on-1819576374>

14. NewsBisquit. URL : <http://www.newsbisquit.com/>

15. New Urine Test Can Determine Diet. URL : <https://www.theonion.com/new-urine-test-can-determine-diet-1819563425>

16. Researchers: Panda Faked Pregnancy To Get More Bamboo. URL : <https://www.theonion.com/researchers-panda-faked-pregnancy-to-get-more-bamboo-1819562335>

17. The Dictionary by Merriam-Webster : America's most trusted online dictionary. URL : <https://www.merriam-webster.com/dictionary/lie>

18. The Onion. URL : <https://www.theonion.com/>

19. Twitch Streamer Sets New Record For Longest Stream Lying Dead On Camera. URL : <https://local.theonion.com/twitch-streamer-sets-new-record-for-longest-stream-lying-1821186947>

REFERENCES:

1. Karasik V. I. Yazykovoy kruh : lichnost, kontsepty, diskurs. Volgograd : Peremena, 2002. 476 s.

2. Kubryakova E. S. Yazyk i znanie : Na puti polucheniya znaniy o yazyke : Chasti rechi s kognitivnoi tochki zreniya. Rol yazyka v poznanii mira. Moskva : Yazyki slavyanskoi kultury, 2004. 560 s.

3. Prykhodko A. M. Kontsepty i kontseptosfery v kohnityvno-dyskursyvniy paradyhmi lnhvistyky. Zaporizhzhia : Premier, 2008. 332 s.

4. Mechkovskaya N. B. Metayazykovye glagoly v istoricheskoi perspektive // *Yazyk o yazyke* / Pod red. N. D. Arutyunovoi. Moskva : Yazyki russkoi kultury, 2000. S. 363–380.

5. Morozova E. I. Lozh kak diskursivnoe obrazovanie: lingvokognitivnyi aspekt : monografiya. Kharkov : Ekograf, 2005. 300 s.

6. Omelchuk Yu. O. Pseudonivnyy yak zhanr suchasnoho anhlomovnoho mediadyskursu: lnhvokohnityvnyi, komunikatyvno-prahmatychnyi parametry : dys. ...kand. filol nauk : 10.02.04. Zaporizhzhia, 2018. 230 s.

7. English Oxford Living Dictionaries. URL : <https://en.oxforddictionaries.com/definition/lie>

8. Longman Dictionary of Contemporary English. URL : <http://www.ldoceonline.com/dictionary/lie>

9. Brutally Honest New Revlon Ad Campaign Reminds Customers You Can't Change What You Are. URL : <https://www.theonion.com/brutally-honest-new-revlon-ad-campaign-reminds-customer-1819576457>

10. Elderly Man Who's Outlived Wife By 8 Years Must Not Have Loved Her Very Much. URL : <https://local.theonion.com/>

elderly-man-who-s-outlived-wife-by-8-years-must-not-hav-1819578772

11. Eric Trump Hooks Donald Jr. Up To Xbox, iPad, Roomba To Practice Passing Polygraph Test. URL : <https://politics.theonion.com/eric-trump-hooks-donald-jr-up-to-xbox-ipad-roomba-to-1821304291>

12. Flynn Pleads Guilty To Lying To FBI, But, Worst Of All, Lying To Himself. URL : <https://politics.theonion.com/flynn-pleads-guilty-to-lying-to-fbi-but-worst-of-all-1820930885>

13. Man Appalled At Date Who Lied Slightly More Than Him On Online Dating Profile. URL : <https://www.theonion.com/man-appalled-at-date-who-lied-slightly-more-than-him-on-1819576374>

14. NewsBisquit. URL : <http://www.newsbisquit.com/>

15. New Urine Test Can Determine Diet. URL : <https://www.theonion.com/new-urine-test-can-determine-diet-1819563425>

16. Researchers: Panda Faked Pregnancy To Get More Bamboo. URL : <https://www.theonion.com/researchers-panda-faked-pregnancy-to-get-more-bamboo-1819562335>

17. The Dictionary by Merriam-Webster : America's most trusted online dictionary. URL : <https://www.merriam-webster.com/dictionary/lie>

18. The Onion. URL : <https://www.theonion.com/>

19. Twitch Streamer Sets New Record For Longest Stream Lying Dead On Camera. URL : <https://local.theonion.com/twitch-streamer-sets-new-record-for-longest-stream-lying-1821186947>